

EXPRESS CODZIENNY

Za Redakcją i Wydawnictwem: Stefan Kiedrzyński, Kołbe ul. Sienkiewicza 32

10 GR

Środa 24 listopada 1937 r.

Sześciu biskupów aresztowano

za współpracę z Gestapo i szpiegostwo na szkodę Sowietów

MOSKWA. „Izwestija” donosi, że ostatnio aresztowano w Sowietach w różnych miejscowościach 5 biskupów prawosławnych i jednego arcybiskupa.

Nazwisk aresztowanych dzienniki nie podają, jedynie pierwsze litery.

W rejonie nadwołżańskim aresztowany został biskup D., który „utrzymywał łączność z Gestapo i przygotowywał kadry dla organizacji szpiegowsko-dywerysyjnej”.

Na Uralu aresztowano biskupa B., który „był na usługach wywiadu jednego z państw faszystowskich” i miał za zadanie stworzenie antysowieckiej organizacji na Uralu.

Na Syberii aresztowano biskupa T., członka cerkwi tichomonskiej, który stał na czele antysowieckiej grupy wiernych oraz biskupa Z., który utrzymywał stosunki z organizacją emigracyjną w Charbinie „Towarzystwo Prawdy Rosyjskiej”.

Biskup ten Z., jak twierdzi dziennik, zorganizował w szeregu kopalń grupy dywersyjne.

W obwodzie kalinińskim aresztowano arcybiskupa P. oraz całą grupę wiernych, należących do „organizacji faszystowskich”, które dokonywały zamachów na przedstawicieli władzy sowieckiej.

W obwodzie woroszyłowskim aresztowano biskupa Z.,

który stał na czele grupy antysowieckiej i wzywał do terrorku.

W obwodzie Czelabińskim aresztowano popa Uwarowa, który jako agent wywiadu japońskiego podpalił stację maszynowo - traktorową.

Poza tym dziennik podkreśla, że na Ukrainie „wierni prowadzą czynną działalność szpiegowską”.

Prez. Companys wrócił do Barcelony

Prezydent katalońskiej generalitat Companys przybył w poniedziałek z małżonką o godz. 13 min. 45 do Barcelony. Companys wyraził zadowolenie z przebiegu swej podróży, odmówił jednak udzielenia jakichkolwiek bliższych informacji.

Wybory w Grabowie

W dniu 21 listopada r. odbyły się w Grabowie w pow. kępińskim wybory do rady miejskiej. Głosowało około 85 procent uprawnionych. Na ogólną ilość 12 mandatów lista obywatelska zdobyła 8 mandatów, Stronnictwo Narodowe 4.

Tragedia na stawie

W dniu wczorajszym w Łąpinie w pow. kartuskim wydarzył się tragiczny wypadek. Na stawie osadnika Barczewskiego, pokrytym cienkim lodem zgłąły się dzieci osadników z Łąpina w wieku od 8 do 15 lat. W pewnej chwili lód się załamał i dzieci wpadły do wody. Pięć z nich utonęło, w tym dwie córki i syn właściciela stawu.

Dziś dodatek filmowy

Czwartacy zgłosili się do apelu i zadeklarowali współpracę z O. Z. N.

Na ostatnim zjeździe starszyny czwartackiej postanowiono w wyniku obrad wysłać następujące depesze:

Pan Marszałek Śmięty Rydz, Warszawa.

Zebrań w dniu dzisiejszym: Komenda Główna, komendanci oddziałów i pododdziałów, Koła Byłych Żołnierzy 4 Pułku Piechoty Legionów Polskich „Czwartaków” meldują P. Marszałkowi, że Czwartacy są i pozostaną do dyspozycji P. Marszałka w pracy nad wypełnieniem Jego wskazań. Prace

te wykonają Czwartacy rzetelnie i z zapałem.

(-) Komenda Główna Koła Czwartaków.

Plk. Adam Koc, Warszawa.

Zebrań w dniu dzisiejszym Komenda Główna, komendanci oddziałów i pododdziałów Koła Byłych Żołnierzy 4 Pułku Piechoty Legionów Polskich „Czwartaków” stwierdzają pełną gotowość wykonywania prac dla realizacji wskazań, zawartych w deklaracji lotowej.

(-) Komenda Główna Koła Czwartaków.

Wojska rządowe nie atakują Czynne jest tylko lotnictwo

SARAGOSSA. Na całym froncie aragońskim, począwszy od położonej na północ od Madrytu miejscowości Jaca aż po Sierra Guadarama, zaniechały wojska rządowe nie tylko wszelkiej akcji bojowej, lecz nawet służby patrolowej. Czynne jest jedynie lotnictwo.

Rządowe samoloty myśliwskie dokonują bez przerwy lotów zwiadowczych. Pojawiają się również rządowe samoloty bombowe w grupach po trzy

lub cztery, nie eskortowane przez samoloty myśliwskie, lecz zmuszone są każdorazowo do odwrotu ogniem przeciwlotniczej artylerji powstańczej.

W dniu wczorajszym samoloty rządowe, lecące w kierunku Saragossy, zmuszone zostały do odwrotu przed osiągnięciem przedmieść miasta. Lotnictwo rządowe posiada obecnie swe bazy w miejscowościach Lerida, Cuenca i Alcalá de Henares.

Nowa deklaracja w Brukseli

opracowana przez konferencję 9 mocarstw

BRUKSELA. Konferencja 9 mocarstw zebrała się dn 22 b.m. po południu o godz. 17-ej.

Delegacje angielska, amerykańska i francuska przedstawiły konferencji projekt deklaracji, stanowiącej dotychczasowe wysiłki konferencji, jej poglądy, formułując propozycję odrócze-

nia konferencji. W razie konieczności konferencja zbierze się na żądanie 2 lub więcej państw.

W trakcie dyskusji nad projektem deklaracji delegat chiński Wellington Koo zabrał głos, zgłaszając protest przeciwko deklaracji, która zdaniem jego nie zawiera żadnych wskazó-

wek co do dalszego wspólnego stanowiska członków konferencji.

Deklaracja również pomija milczeniem pomoc materialną, której domagają się Chiny.

Dalszą dyskusję nad deklaracją odroczone do przyszłej środy.

Plebiscyt w Austrii i kolonie

głównym tematem rozmów między Hitlerem i Halifaxem

PARYŻ. Koła polityczne Paryża z wielkim zainteresowaniem oczekują na oficjalne oświadczenie premiera Chamberlaina na temat wyników podróży lorda Halifaxa do Berlina. Dotychczas brak w tej sprawie wszelkich miarodajnych informacji.

Głównym przedmiotem obaw, jak i domysłów prasy francuskiej na marginesie rozmów lorda Halifaxa i kanclerza Hitlera jest w dalszym ciągu sprawa austriacka, jak również sprawa stosunków niemiecko-czeskosłowackich.

„Echo de Paris” ze swej strony informuje, że kanclerz Hitler miał wysuwać w czasie rozmów żądanie plebiscytu w Austrii, jak również żądanie specjalnych praw dla Niemców sudeckich.

Na zakończenie rozmów postawił jednak jeszcze raz z całą wyrazistością sprawę rewindykacji kolonialnych, aby w ten sposób wzbudzić obawy w opinii angielskiej i uczynić koła polityczne W. Brytanii bardziej skłonny do ustępstw na cieknu europejskim.

W przeciwieństwie do tych pesymistycznych głosów „Petit Parisien”, zbliżony do francuskiego M. S. Z., wyraża pogląd, że dotychczasowe komentarze

prasy angielskiej i niemieckiej pozwalają jednak przypuszczać, iż rozmowy między Berlinem i Londynem będą się toczyć dalej po Bożym Narodzeniu i że wizyty ministra Neuratha w Londynie należy oczekiwać w styczniu roku przyszłego.

Hrabia Paryża i „białe kaptury”

Pretendent do tronu zaprzecza, a policja potwierdza

GENEWA. Szwajcarska Agencja Telegraficzna donosi, że wbrew pierwotnym wiadomościom, hrabia Paryża, pretendent do tronu francuskiego, przebywa w dalszym ciągu na terytorium szwajcarskim.

Adiutant hrabiego Paryża Piotr de La Rocque, brat płk. de La Rocque, oświadczył przedstawicielowi „Tribune de Geneve”, że hrabia Paryża przybył do zamku Bartholoni w Versoix, celem urzędzenia przy

jęcia dla swych zwolenników z francuskiej strefy pogranicznej.

Rozmowy, które miały się odbyć, pozbawione być miały wszelkiego charakteru politycznego. Hrabia Paryża jest niemiłe zaskoczony łączeniem jego nazwiska z aferą „białych kapturów”. Policja genewska twierdzi natomiast, że zebranie, które zwolane zostało do Versoix, miało mieć charakter wyraźnie polityczny.

Misjonarz Polak zamordowany przez bandytów chińskich

AMSTERDAM. Donoszą, że zakon św. Łazarza został zawiadomiony, iż po za biskupem Schraven bandyci chińscy zamordowali 7 misjonarzy katolickich.

Z innego źródła donoszą, że

bandyci uprowadzili, a następnie zamordowali 8 misjonarzy i jednego Europejczyka. Między zamordowanymi znajdować się ma m. in. 3 misjonarzy Holendrów, jeden Francuz, jeden Polak i jeden Czech.

1 pasażer zabity a 7 rannych podczas straszliwej katastrofy samochodowej

Wczorajszej nocy wydarzyła się w Penewniku, pow. pszczyńskiego katastrofa samochodowa, ofiarą której padło kilka osób.

Około godz. 1-szej samochód osobowy, kierowany przez szofera Józefa Sobotę i Mikołowa, wskutek silnej mgły zjechał do przydrożnego rowu o głębokości 3 metrów, a następnie do stawu.

Samochód wywrócił się i przygniótł szofera, oraz 7 pasażerów. Jeden z pasażerów, niejaki Jan Nawrot z Bukowiny poniósł śmierć na miejscu. Szofer i dwaj pasażerowie odnieśli ciężkie rany, czterech innych pasażerów wyszło z katastrofy bez rannych.

Samochód uległ zniszczeniu. Ofiary wypadku odstawiono do szpitala w Nowej Wsi.

Sześcioro dzieci spłonęło żywcem

PORTALES (Nowy Meksyk) W miejscowości, odległej o 40 klm. od Portales, nastąpił gwałtowny wybuch materiałów impregnacyjnych, zawierających dużą ilość benzyny. Spłonęło żywcem 6-cio dzieci.

Kalendarz dnia

ŚRODA

24 Listopad

Jana od Krzyża. Flory. Słowiański: Daro-sława. Słońca wsch. 7.11, zach. 15.34. Księżycy wschód: 22.56, zach. 11.43

HISTORIA PODAJE

1659 Wojska Czarnieckiego z Duńczykami zwyciężają Szwedów pod Nyborgiem. 1700 Bitwa pod Okiennikami. 1857 Powstanie Tow. Rolniczego w Warszawie. 1906 Zmarł ks. arcybiskup Stabilewski.

PRZYSŁOWIA

Skurczy się i pan jasny, Jak wlezie w but ciasny. KTO NIE WIE, ŻE Na świecie jest 42 miast, liczących (z przedmieściami) ponad 1 milion ludności. HUMOR WIELKICH LUDZI W wytwórni filmowej. Scena pocałunku między młodą bohaterką a ośmiętym amantem. — Mocno, mocno! — woła reżyser i amant gorliwie wypełnia jego polecenie. — Wszystko zepsute! — woła kontroler dźwięków. — Słychać jakieś trzeszczenia. — A co trzeszczało? — pyta zdenerwowany reżyser. — Moje zębra — wyjaśnia partnerka amanta.

Tłumaczenie snów

Ciekawy kawaler. Koleżanka Pańska jest Panu nader życzliwa. Mężczyzna w miumdurze myśli o Panu. Cę dzie Pan świadkiem zajścia ulicznego, w którym silny i zły skrzywdzi słabego i niewinnego. Sprawiedliwość i prawość charakteru stokrotnie się Panu opłaci. P. Ola Kasztelanica. Spełnia się życzenia. List nadzieje lub papier urzędowy. Komplementy będą. Sen Czakoładki wróży sprzeczkę ze starszym mężczyzną. Sen Wujcia — miłe chwile w mekkiem towarzystwie. Zmarłwiona Stenutka. Wyjdzie Pani za mąż w niedalekiej przyszłości. Znajomy jest Pani nader życzliwy. Brunetka zazdrości Pani czegoś. Będzie Pani nadal pracowała na swej posadzie. P. Wisia. Smutek chwilowy będzie. Pochwała ze strony starszej osoby. Pozna Pani cudzoziemca. Szczęśliwy dzień: piątek.

Sejm i Senat zabiorą głos

Sesja budżetowa — Narady z grupami — Plan inwestycyjny — Izby a Rząd — Zmiana układu sił — Grupa Sławka — Klub parlamentarny O. Z. N. — Atak na ministrów — Bez niespodzianek

W ciągu bieżącego tygodnia spodziewane jest zarządzenie P. Prezydenta Rzplitej o zwolnieniu sesji budżetowej Sejmu i Senatu.

W związku z tym na terenie Sejmu zauważyć się już daje pewne ożywienie. Marszałek Car odbył konferencję z przewodniczącymi grup regionalnych, obradują także poszczególne grupy.

Na ostatnim posiedzeniu Rady Ministrów omawiano plan inwestycyjny, który również znajdzie się na stole obrad Izb Ustawodawczych.

Ogólnie oczekują, że w przyszłym tygodniu ośrodkiem ogólnego zainteresowania stanie się ulica Wiejska.

W kołach politycznych wiele rozprawiają nad stanowiskiem, jakie Izby zajmą wobec Rządu. Niektórzy spodziewają się sensacyjnych wystąpień poszczególnych posłów.

Dotychczas nie ustalono, kto zabierze głos podczas pierwszego czytania preliminarza budżetowego. Panuje jednakże przekonanie, że pierwszym mówcą z ramienia Rządu będzie wicepremier Kwiatkowski, natomiast premier gen. Składkowski przemówi dopiero wówczas, gdy rozprawa zejdzie na tory polityczne.

Trudno mówić o jakimś stałym układzie sił na terenie Izb. Mamy raczej do czynienia z różnymi ludźmi, którzy zdolni są od czasu do czasu skupić dookoła siebie pewną ilość posłów i senatorów.

Wszystkie dotychczas istniejące grupy nie odznaczają się specjalną dyscypliną wewnę-

trzną. Stąd olbrzymia ilość mówców przy rozprawach nad ważniejszymi projektami ustaw.

Stosunkowo najbardziej zwar tą jest grupa, skupiająca się dookoła b. premiera płk. Sławka. Natomiast inne ugrupowania, zarówno polityczne, jak i regionalne, są związkami raczej luźnymi.

Pod znakiem zapytania stoi również sprawa klubu parlamentarnego O.Z.N. Biorąc jednak pod uwagę ostatnie wydarzenia polityczne, można sądzić, że niemal wszyscy członkowie Izb staną, wzdłownie stanęli w szeregach O.Z.N.

W ten sposób klub parlamen-

tarny O.Z.N. pochłonąłby członków dotychczasowych klubów i ugrupowań.

Przypuszczalnie nowy klub będzie posiadał również charakter dyskusyjny, jak inne obecne kluby. Inni natomiast przewidują, że klub O.Z.N. będzie ewentualnie nadrzędny w stosunku do pozostałych. Są to jednakże przypuszczenia, gdyż sprawa nie została jeszcze ostatecznie załatwiona.

Nie należy oczekiwać, wbrew niektórym pogłoskom, by sesja zwyczajna dostarczyła jakichś większych emocyj politycznych. Wprawdzie niektórzy posłowie

zamierzają zaatakować poszczególne ministrow, w pierwszym rzędzie min. Poniałowski, ale nie należy z tego wyciągać zbyt daleko idących wniosków. Również podczas ubiegłej sesji nie brakło ostrych ataków na te goż ministra i kilku innych, jednakże następstwa sprowadziły się do zera.

W kołach politycznych panuje przekonanie, że rządowi premiera Składkowskiego nie grozi ze strony parlamentu żadne niebezpieczeństwo i że sesja budżetowa nie przyniesie niespokojnej ostrej krytyki poszczególnych resortów.

UDELIKATNIA I WYBIELA RECE - KREM PRAŁATOW „PERFECTION”

Zakłócone napaściami na uczestników defilady Święto Niepodległości w Poznaniu Wojsko zapowiada wyciągnięcie konsekwencji

Dowódca Okręgu Korpusu Nr. 7 gen. Knoll ogłosił następujące oświadczenie:

Dzień 11 Listopada obchodzony uroczystością w całej Polsce, jako „Święto Niepodległości”, został w Poznaniu zakłócony napaściami na biorące udział w święcie organizacje społeczne i przysposobienia wojskowego.

Biorąc pod uwagę, że: 1) zgodnie z regulaminami wojskowymi defiladę przyjmuje najstarszy rangą oficer gar-

nizonu;

2) że wojsko, organizując przebieg uroczystości oraz defilady, wzięło na siebie odpowiedzialność za porządek i bezpieczeństwo organizacji, biorących udział w uroczystości, której było gospodarzem;

3) organizacje P. W. i społeczne wzięły udział w obchodzie i defiladzie na apel pana ministra spraw wojskowych; stwierdzam, że akty napaści, mające powagę uroczystości i

wprowadzając w atmosferę uroczystego obchodu niegodne wystąpienia o cechach partyjnopolitycznych, ugodziły w wojsko.

Faktu obrażenia wojska nie umniejszą okrzyki wznoszone na cześć defilującego wojska, policji i niektórych organizacji społecznych, wobec czego zastrzegam sobie pełne wyciągnięcie konsekwencji.

Dowódca Okręgu Korpusu Nr. 7 (—) Knoll, generał brygady.

„W Słowacji po słowacku” Słowacy bronią swej odrębności narodowej

BRATISLAWA. W związku z niedawnymi demonstracjami studentów słowackiej przeciwko naruszaniu praw języka słowackiego Towarzystwo im. Sztefanika w Bratisławie, którego celem jest propaganda idei czeskosłowackiej jedności narodowej, zorganizowało w tych dniach wieczór dyskusyjny dla omówienia spraw językowych w Słowacji.

Na wieczór ten Towarzystwo zaprosiło między innymi przedstawicieli słowackiego stronnictwa ludowego i macierzy słowackiej. Tak stronnictwo ludowe, jak i macierz odmówiły jednak wzięcia udziału w wieczorze, oświadczając, że o zasadniczych prawach Słowaków nie może być żadnej dyskusji.

Na odczyt przybyło kilku Słowaków, którzy stwierdzili w sposób stanowczy, że w narodzie słowackim nie ma różnicy zdań co do tego, czy Słowacy są odrębnym narodem. Cały naród słowacki opowiada się za hasłem „w Słowacji po słowacku” i przeciwstawia się energicznie wszelkim próbom czehizacji na terenie Słowacji.

Jeśli w tej kwestii centraliści mają jakiegokolwiek wątpliwość to najlepiej byłoby urządzić w Słowacji plebiscyt.

Szczególne wrażenie wywarło wystąpienie legionisty słowackiego kpt. Kristina, który

oświadczył, że legionści Słowacy protestują przeciwko wszelkiej dyskuzji na temat praw słowackich. Słowacy wstępowali do legionów i składali ofiary krwi i życia dla wyzwolenia narodu słowackiego w myśl zasad umowy pittsburskiej, której się nigdy nie zrzekną i będą dążyć do jej urzeczywistnienia.

Wicher zniszczył dachy domów i drzewa wyrwał z korzeniami

BUENOS AIRES. Nad miastem Santa Fe przeszła gwałtowna burza gradowa. Szalejący wicher pozrywał dachy z domów, powyrywał drzewa z korzeniami, słupy telegraficzne i porwał sieci telegraficzne i telefoniczne.

Kilkanaście osób zostało rannych, kilka z nich bardzo ciężko. Wyrządzone szkody materialne tak w mieście Santa Fe,

jak i przyległych miejscowościach, są bardzo znaczne.

PARYŻ. W jednym z kin, w miejscowości Belbel pod Rouen, na krótko przed końcem seansu wybuchł pożar. Wśród 250 widzów wybuchła panika i chociaż otwarto natychmiast wszystkie wyjścia, 15 osób doznało ciężkich poparzeń.

Każdy K-to Oszczędnobuduje swą przyszłość K.K.O.

Komunalna Kasa Oszczędna pow. Warsz., W-wa, ul.

Zgoda Nr. 7

Niewzruszona rękojmia lokat i wkładów zł.

30.216.000.—

Ilość książeczek (wkładów): 42.600.— Tajemnica ustawowo zastrzeżona. Popularna gwarancja. Książeczki: imienne, na okaziciela, za hasłem. R-ki czekowe, Inkaso weksli. Pożyczki: wekslowe, hipoteczne, pod zastaw papierów. Godziny czynności: od 8 rano do 7 1/2 po południu. (bez przerwy).

Na malej wokandzie...

Sukces

czyli: „Głos jak marzenie”

(A. E.) Pan Antoni Sobieszcak nie ma głosu, ma natomiast fantazję i zdolność przekonywania. Świadczy o tym choćby fakt, że udało mu się wynaleźć impresaria, który zgodził się urządzić wielki koncert, z panem Antonim, jako czołowym śpiewakiem.

Reklama zrobiła swoje i na zapowiedziany dzień przybyły tłumy publiczności.

Wszystkie bilety wyprzedano. Widownia nabita była ludźmi, a w poczekalni siedziała żona pana Sobieszcaka i z bijącym sercem słuchała odgłosów z sali.

Na estradzie ukazał się impresario. Zatarł ręce, obciągnął frak i rzekł:

— Szanowni słuchacze i nader dobre słuchawki!

Za chwilę będzie wystąpił przed wami pan Hipolito Salcesoni — niebawem śpiewak z granicznej wyspy Majajki.

On specjalnie przyjeżdża elektryczną kolejką do Warszawy, ażeby choć jednorazowo zachwycić was swoim nadzwyczajnym głosem.

Słuchajcie więc uważnie, bo

nie prędko coś podobnego drugi raz usłyszycie!

Taki głos, to się więcej nie spotyka! To jest okaz, nie głos! To jest rzadki fenomen! To jest po prostu — wybrzyk natury.

Impresario znłki i po chwili kochające ucho pani Sobieszcakowej pochwyliło śpiew męża.

Zaraz potem podniosła się na sali niebawem urzawa, którą pani Sobieszcakowa oceniła jako wyraz niebawego zachwytu publiczności.

Gdy zaś następnie zabrzmiały rzęsiste oklaski, a z sali wybiegł zgrzany impresario, pani Sobieszcakowa rzuciła mu się na szyję:

— Impresariu najdroższy! Jak się cieszę! Co za powodzenie! Słyszysz pan te oklaski?

Impresario spojrzął na niewiastę nieprzytomnym wzrokiem.

— Jakie oklaski? — jęknął. — Co za oklaski? To jego po gębę tak klaskają.

Sąd skazał panów Ignacego Fiola i Piotra Kulasińskiego na siedmiodniowy areszt, za zbyt energiczne oklaskiwanie pana

Sole REUMATYCZNE, ARTRETYCZNE, NEWRALGICZNE USUWA SZYBKO PRZEZ ZWYKŁE WCIERANIE BALSAM BENGALSKI KAPLINSKIEGO

WŁADYSŁAW ZIELIŃSKI

DZIENNIKARZ

po długich i ciężkich cierpieniach zmarł dnia 22 listopada 1937 r., przeżywszy lat 55.

Uroczyste nabożeństwo za spokój duszy ś. p. Zmarłego odbędzie się w środę, dn. 24 listopada, w kościele Św. Wincentego na Bródnie, po czym nastąpi złożenie zwłok na Cmentarzu Bródzińskim.

Na tę żałobną uroczystość zapraszają znajomych i życzliwych pamięci ś. p. Zmarłego

KOLEDZY I PRZYJACIELE.

Wesoły kącik

Suknia

W przedpokoju rozległ się dzwonek. Ponieważ pan Pipman był sam w domu, więc otworzył drzwi. Na progu stała przystojna panienka z magazynu z dużym pudłem w rękach.

— Jestem z magazynu „Regina” — oświadczyła. — Przyniosłam suknię, obstalowaną przez panią Pipman i rachunek na sto złotych.

Pan Pipman zmarszczył gniewnie czoło.

— Co jest — pomyślał — sto zł. za suknię? Kto to słyszał?

I w głowie pana Pipmana zrodził się plan.

— Mojej żony nie ma — rzekł — Pokłóciła się ze mną i wyjechała do rodziców. Suknia jest niepotrzebna.

— Ojej! Suknia jest zrobiona na obstalunek. I taka ładna...

— Podobna się paniece? — ożywił się Pipman. — Mogę dla pani kupić tę suknię...

— Co znowu! Jestem uczciwą dziewczyną!

— No to co? Uczciwa dziewczyna nie może chodzić w sukni? Proszę odnieść suknię i powiedzić, że moja żona wyjechała. A ja przyjdę do magazynu i kupię dla pani tej suknię.

— Ale co powie szefowa?

— Panienka ją uprzedzi, że przyjdzie wyjaszek... I ja niby okazyjnie kupię tę suknię dla pani w charakterze wujaszka.

Po dwóch godzinach pan Pipman wszedł do magazynu.

— Aaa... wujaszek! — ucieszyła się dziewczyna.

— Świetnie wyglądasz — odrzekł pan Pipman. — Jak ci idzie? Jak mamusia?

Po paru minutach rozmowy o rodzinnych sprawach siostrzenica spuściła oczy i bąknęła:

— Wujaszku, tu jest okazynie sukna do sprzedania... Jedna pani obstałowała i wyjechała... Może wujaszek kupi dla mnie?

Wujaszek się wzdragał, ale zainteresował się suknią.

— Była zgodzona na sto złotych — wyjaśniła szefowa. — Ale, że siostrzenica pańska u mnie pracuje, oddam w cenie kosztu, za 70 zł.

— Proszę pani! — wrzaszył ramionami pan Pipman. Po pierwsze to nie jest robione na miarę mojej siostrzenicy. Po drugie ona jest biedna dziewczyna, a nie bogata klientka... Dam 50 zł.

— Kiedy mnie kosztuje 70.

— Trudno, jak się stał taki wypadek, że klientka wyjechała, to trzeba stracić...

Szefowa musiała ulec. Pan Pipman kazał zapakować suknię i uściśnął gorąco siostrzenicę.

— Po co ty się masz fatygować? — rzekł. — Ja sam odniosę do domu.

Pogwizdując wesoło wrócił do domu i wręczył suknię żonie.

— Masz swoją suknię — oznajmił. — Ileś ty się zgodziła?

— Sto złotych.

— Widzisz, że nie umiesz kupować? Ja zapłaciłem tylko 50!

Napoleon Sądek.

Kupon
porady
prawnej

Majątek do obebrania

Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Lyonie poszukuje spadkobierców ś. p. Grzebieńiewskiego Józefa ur. 18.X.1877 w Warszawie.

W pierwszym rzędzie Konsulat poszukuje Narcyza Grzebieńiewskiego, prawdopodobnie zamieszkałego w Warszawie.

Korespondencję w powyższej sprawie należy kierować pod adresem: Consulat de Pologne, 2, rue J. Boissieu a Lyon — z powołaniem się na akty sprawy Nr. 2440.

NA TO WAS STAĆ

aby co tydzień odłożyć sobie 1 zł 25 gr, a w końcu miesiąca wpłacić na książeczkę premiiowaną PKO 5 zł. Po 114 miesiącach uzbierany kapitał 600 zł, powiększony jeszcze o możliwe premie, — losowane 4 razy do roku, — może okazać Wam pomoc w potrzebie.

NIE ZWLEKAJcie Z OTWARCIEM KSIAŻECZKI!

Tajemnice handlarzy żywym towarem

Jak wywozi się polskie dziewczęta — Ładowanie „towaru“ w Hamburgu — Chloroform działa — „Warszawskie T-wo Prawidłowego Grzebania“

Drogi, które obierają handlarze kobietami i dziećmi w celu wywożenia t. zw. „żywego towaru“ z Polski, posiadają swoją specjalną marszrutę, uzależnioną od czujności władz polskich i zmieniających kontrolę polską i paszportową.

Pierwszy etap swej podróży do miejsca hanby odbywają dziewczęta polskie jednym z trzech następujących szlaków:

1. Albo przebywają korytarz polsko-gdański,

2. albo dostają się do Niemiec przez Górny Śląsk,

3. albo wreszcie obierają drogę na południe przez Rumunię i Konstantynopol, ażeby następnie skierować się na Zachód.

Ta ostatnia droga jest najbardziej uciążliwa i handlarze między narodowi starają się jej za wszelką cenę unikać. Najbardziej natomiast częstą jest droga na Niemcy, bowiem ośrodkiem deportacji dziewcząt polskich, najbardziej wygodnym dla handlarzy jest port niemiecki Hamburg, gdzie zupełnie bez piecznie ładuje się „towar“ na okręty i wysyła bezpośrednio drogą morską do Brazylii i Argentyny.

Za fałszywymi paszportami

Oczywiście wszystkie ofiary wysyłane są za fałszywymi paszportami i tym właśnie tłumaczy się unikanie bezpośredniej styczności z władzami polskimi.

Jedną z ofiar handlarzy Halina Z. z Łodzi, której udało się

RADIO

WARSZAWA I (Raszyn)

Środa dnia 24.11. 1937 r.

6.15 „Kiedy ranne”. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muzyka (płyty). 7.00 Dzieńnik poranny. 7.15 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 — 11.15 Przerwa. 11.15 Audycja dla szkół. 11.40 Miniatury instrumentalne (płyty). 11.57 Sygnał czasu. 12.03 Audycja południowa. 13.00 — 15.30 Przerwa. 15.30 Wiadomości gospodarcze. 15.45 Krzysztof Kolumb — pogadanka dla dzieci starszych. 16.00 „Uczmy się mówić”. 16.15 Łódzka Orkiestra Salonowa. 16.15 Pogadanka aktualna. 17.00 Elektryfikacja Niemiec z punktu widzenia ich obronności, odczyt. 17.15 Recital wiolonczelowy. 17.50 Higieny wieku szkolnego — pogadanka. 18.00 Wiadomości sportowe. 18.10 Romanse (płyty). 18.30 Program na jutro. 18.35 Audycja dla wsi. 19.00 „Testament Widza” — scena z książki. 19.20 Pieśni. 19.35 Człowiek jako aktor w życiu — odczyt. 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00 Tańce wokalne — piosenki instrumentalne. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Pogadanka aktualna. 21.00 Koncert Chopinowski. 21.45 „Piękno mowy polskiej” — kwadrans poezji. 22.00 Koncert popularny. 22.50—23.00 Ostatnie wiadomości.

WARSZAWA II (Mokotów)

13.00 Kameralne i wokalne utwory Mozarta. 14.00 Parę informacji. 14.05 Program na jutro. 14.10 Koncert rozrywkowy (płyty). 15.00 Pogawędka gospodarska. 15.15 1000 taktów muzyki. 16.15 — 18.00 Przerwa. 18.00 Koncert solistów. 18.50 Muzyka lekka (płyty). 19.55 Życie kulturalne stołeczne. 20.00 — 22.00 Przerwa. 22.00 „Młodość i doświadczenie” reportaż. 22.15 Mała Orkiestra P. R. 23.00 — 24.00 Muzyka lekka i taneczna (płyty).

cudem umknąć ze szpon sutenierów, przed załadowaniem na okręt, w ten sposób określa ostateczność bandy.

Najchętniej obierają oni drogę na Gdańsk, a to z tego względu, że aby dostać się z Polski do Gdańska wystarczy mieć tylko dowód tożsamości, a ponieważ wszystkie takie dowody posiadałyśmy, mogliśmy się udać do Gdańska jedynie za okazaniem tychże.

Dobrze — wtrącamy uwagę. — To ułatwienie jest niewątpliwie duże, ale przecież mi to należy okazywać paszporty przy wyjeździe z Gdańska.

Nie sprawdzanie paszportów

Owszem, ale nie potrzebowaliśmy ich okazywać władzom polskim, gdyż z Gdańska udaliśmy się samochodem do Malborka w Prusach Wschodnich, nie przejeżdżając przez terytorium polskie, a w Malborku można od razu wsiąść w pociąg.

A przecież pociąg ten musi przejść przez terytorium polskie.

Musi — odpowiada — ale wagony są na tej przestrzeni zamknięte na klucz i Polacy nie sprawdzają paszportów. Niemcy paszportów nie sprawdzają dokładnie, im tylko idzie o wizy, podczas gdy polska służba zna się na fałszerstwach dużo lepiej i na tym właśnie polega cała korzyść handlarzy.

Do jakich środków uciekają się handlarze w drodze deportacji i w jaki sposób unikają bezpośredniego zetknięcia się z

polacją, wskazuje najdobitniej poniższy list, który tylko cudem dostał się do rąk policji niemieckiej. Przytaczamy go w brzmieniu dosłownym:

List - dokument

„Hamburg, dnia 13 września 1923 r. Pan Charly Frank Central Hotel Berlin.

Charly!

Pięcioro dziewcząt przyjechało tu pomyślnie i są już w drodze do Nowego Jorku. W porcie hamburskim aż się kotłuje od policjantów; po uciążliwej pracy załadowaliśmy towar na okręt. Dwie byłyby nas zdradziły swym płaczem, ale Ty wiesz przecież, chloroform dobrze działa. Billa aresztowano. Na jego miejsce jest Jonny. Wysłałem dziewczyny do San Francisco, Blue Bird. Tam mogą już wołać ojca i matki, ile zechcą. Jeżeli masz już swój towar, przywieź go zaraz do Hamburga na giełdę dziewcząt. Adres masz. Gdyby policja zwróciła na ciebie uwagę, zmykaj do Bremy. Czek na tysiąc dolarów wysyłam. Gdyby dziewczyny się wzbraśniały, to przywieź je tam, gdzie powiedziałem. Tam już ich nauczą rozumu. Rob.

Zniszcz zaraz!”

Potęzna organizacja

Krótki ten list aż nadto dobitnie charakteryzuje szajkę i środki jakimi dysponują. W niczym jednak nie odzwierciedla nam dalszej drogi hanby jaką odbyć muszą dziewczęta zanim dobrużą do miejsca przeznaczenia.

Na ziemi argentyńskiej przed

ulożeniem w spelunkach i lu panarach Buenos Aires i innych miast pomniejszych władzę nad ofiarami sprawuje już potężna organizacja handlarzy żywym towarem „Zwi Migdal”, która do niedawna jeszcze nosiła nazwę „Varsovia — Warszawskie Towarzystwo Wzajemnej Pomocy i Prawidłowego Grzebania”.

Ta na wskroś koszmarna w swej treści nazwa ma swoje istotne uzasadnienie, które można było streścić w sposób następujący:

Członkowie bandy rekrutują się przeważnie z Żydów polskich, co daje im prawo do umieszczenia w tytule hanbiącej nas nazwy „Varsovia”, co znaczy po hiszpańsku Warszawa.

Gmina żydowska miasta Buenos Aires, dokładnie poinformowana o istotnym charakterze i źródłach zysków członków tego towarzystwa, którego ofiarą padają przeważnie dziewczęta żydowskie pochodzące z Polski, odmówiła członkom bandy prawa grzebania na cmentarzu gminy żydowskiej, a przez to samo zmusiła ich do założenia odrębnego własnego cmentarza na jednym z przedmieść Buenos Aires.

Przeciwno tej haniebnej nazwie zaprotestował w roku 1928 poseł Rzeczypospolitej w Argentynie p. Mazurkiewicz i na skutek jego interwencji nazwa ta zmieniona została na nazwę hebrajską „Zwi-Migdal”.

O szczegółach działalności tej bandy, oraz o licytacji prowadzonych do spelunek dziewcząt opowiemy w następnym raporcie.

ODCISKI usuwa bezpowrotnie SALVATOR

aptekarza W. Borowskiego
Ządać w apt. i skł. aptecz.

Rozstrzelano jedenaście osób

Wyrok śmierci na szofera za nieostrożną jazdę

MOSKWA. Według danych z dnia wczorajszego, rozstrzelano 11 osób.

W Astrachaniu skazano na śmierć dwóch funkcjonariuszy żeglugi wołżańskiej, a trzech na kary więzienia od 8 do 10 lat. Wszyscy skazani byli członkami kontrrewolucyjnej grupy szkodniczej, która m. in. usiłowała wywołać wśród robotników niezadowolony z władzy sowieckiej.

W Leningradzie rozstrzelano za szkodnictwo 6-ciu funkcjonariuszy firmy hodowlanej w rejonie kresteckim. W Samarze rozstrzelano dwóch funkcjonariuszy składów naftowych za wrogi stosunek do władz sowieckich i za defraudację mienia państwowego.

W Iwanowie rozstrzelano jednego szofera za nieostrożną jazdę, a drugiego za to samo wy-

kroczenie skazano na 10 lat.

Na uwagę zasługuje fakt, że z chwilą zakończenia najważniejszej fazy kampanii wyborczej — nominacji i rejestracji kandydatów, którą w tutejszych

kołach zagranicznych uważają za faktyczne przeprowadzenie wyborów, liczba procesów kończących się masowymi wyrokami śmierci, według danych prasowych, znacznie zmalała.

Książę-ordynat Michał

zgolił rudą brodę

W Wielkopolsce wielką sensację wywołał fakt, że książę Michał Radziwiłł zgolił brodę, która dotychczas była nietykana. Miał to podobno uczynić na usilne prośby swej przyszłej małżonki, pani Suchestów. Z tego wnoszą, że wpływy pani Suchestów na dworze antonińskim są olbrzymie.

Przygotowania do uroczystości weselnych na zamku są w pełnym toku. Pani Suchestów osobiście kieruje przygotowaniem

mi i często jeździ do pobliskiego Ostrowa po zakupy.

W ostatnich dniach przyjechał do Antonina synek pani Suchestów, 8-letni Izaak, którego strzegą zaufani księcia.

Do Antonina często przyjeżdża ks. Władysław Radziwiłł, który wstawił się słubem z rozwodką, a następnie rozwodem, przeprowadzonym pod naciskiem rodziny. Częste wizyty księcia Władysława są żywo komentowane w okolicy.

TADEUSZ RYS

DZIEŃ ZAPŁATY

WSTRZĄSAJĄCA POWIEŚĆ O BOHATERSTWIE,
MIŁOŚCI I POŚWIĘCENIU

Doktor Borowski został wypuszczony po trzech tygodniach na wolność. Od służącej nie mógł się niczego o Tani dowiedzieć. Podczas przeglądania gazet wzrok jego padł na taki tytuł:

„Niebezpieczna terrorystka — uciekinierka z więzienia w rękach policji”, Z zapartym tchem zaczął czytać tę wiadomość.

Czytał i drżał cały ze wzburzenia.

„Dwa dni temu policjant znalazł na jednej z ulic miasta zemdloną kobietę.

Kiedy ją miano już odwieźć do szpitala, policjant znalazł w jednej z kieszeni palta paszport, z którego się dowiedział, że kobieta ta jest znaną terrorystką — Gustawą Orlińską, żoną znanego rewolucjonisty Tadeusza Orlińskiego, który został skazany wyrokiem sądu polowego na 'mierć a później ułaskawiony z zamianą na dożywotnią katorgę.

Terrorystka ta została odesłana etapem z miejsca pobytu męża.

Wyskoczyła w biegu z pociągu zdążającego w kierunku Warszawy i w tajemniczy sposób zaginęła.

Dwa dni temu padła z wyczerpania i głodu na ulicy”.

Doktorowi włosy stanęły dęba. Z dużym wysiłkiem woli doczytał całą wiadomość do końca. Siedział chwilę nieruchomo ze zwrokiem utkwionym w jeden punkt.

— To ona! — pomyślał.

Jak wynika z prasowego sprawozdania, znajduje się obecnie w siedleckim więzieniu.

Jeśli sprawa rzeczywiście się tak przedstawia, musi dla niej coś zrobić, wydobyć ją z powrotem z więzienia.

Nie omylił się. Kobieta ta jest bojowniczką o Wolność i Niepodległość Polski! Jest żoną znanego rewolucjonisty polskiego...

Dopiero teraz przypomniał sobie doktor Borowski, że kiedy policja przeprowadzała rewizję u niego w domu, znalazła w kieszeni jej palta paszport na imię i nazwisko Gustawy Orlińskiej.

Nie przysłuchiwał się uważnie tłumaczeniom tej kobiety. Był zdenerwowany zresztą, bał się o to, że paszport tej kobiety jest fałszywy.

Wstał z krzesła i zaczął się nerwowo przechadzać po pokoju.

Więc jednak nie jest taka powierzchowna, taka płytka jak o niej był gotów pomyśleć.

Jak bardzo teraz za nią tęsknił! Wszystko by teraz zrobił, by mieć ją przez chwilę raz jeszcze w swoim domu.

Nagle stanął. Jakaś szczęśliwa myśl błysnęła mu w głowie.

Twarz jego poweselała. Oczy błyszczą radością. Jeśli ten plan się uda — kobieta ta będzie uratowana. Będzie ją miał znowu u siebie w domu wyłącznie dla siebie.

Ale wtedy będzie musiał uciec z Siedlec... Będzie musiał wyrobić sobie praktykę w innym mieście... a rewolucjonistka — Gustawa Orlińska będzie musiała postarać się o nowy paszport.

I po chwili inna dręcząca myśl:

Ta kobieta ma przecież męża — czy będzie chciała zamieszkać z nim, doktorem Borowskim.

Mąż jej jest wprawdzie skazany na wieczną katorgę. Nie będzie mogła się dostać do miejsca jego pobytu, ten mąż jej równa się dla niej umarłemu...

Mimo to... może go kocha?... może nie będzie chciała zrezygnować z jego nazwiska?...

Czy nie postępuję brzydko? — dręczył się tą myślą doktor Borowski.

Nie chciał myśleć więcej o tym. Przepędzał każdą myśl o tym, która natrętnie powracała z powrotem.

Teraz musi pomyśleć tylko o tym, by jak najprędzej wykonać plan zwolnienia jej z więzienia!

Musi ją za wszelką cenę zobaczyć! Musi z nią pomówić. Chce jeszcze raz przeżyć te piękne chwile, to uczucie, jakiego doznał podczas pobytu jej u niego w domu.

Doktor Borowski wchodzi do gabinetu, otwiera jedną z szuflad biurka i wyjmuje paczkę banknotów.

Chowa paczkę do teczki, nakłada palto i biegnie prędko schodami w dół.

Wsiada do pierwszej, napotkanej dorożki i każe się zawieźć do willi za miastem.

Drzwi willi otwiera lokaj w liberii.

Przenikliwym wzrokiem mierzy nowo przybyłego od stóp do głów.

— Pan Szulc w domu? — pyta się doktor

— Tak. Kogo mam zameldować?

— Doktor Ksawery Borowski.

Po chwili lokaj wraca, kłania się nisko i oświadcza:

Pan Szulc prosi pana doktora do siebie do gabinetu.

Po kilku minutach znajduje się doktor Borowski w gabinecie, zastawionym różnymi niezharmonizowanymi meblami.

W olbrzymim, pokrytym pluszem fotelu siedzi mały człowieczek, o twarzy pokrytej drobnymi piegami i lekko przymrużonych, małych oczach.

Człowieczek ten, Andrzej Szulc, zrusyfikowany oficer niemiecki jest kochankiem dyrektorki więzienia kobiecego.

On sam jest sekretarzem gubernatora miasta Siedlec.

Dyrektorka więzienia kobiecego — Zofia Kirszanowa, kobieta lat blisko sześćdziesięciu zakochała się na zabój w tym nie młodszym od niej człowieczku. Przed kilku miesiącami zamieszkała z nim razem w jego willi.

Sekretarz gubernatora doktor Borowski znał osobiście. Andrzej Szulc uległ bowiem wypadkowi — złamał podczas przejażdżki konnej nogę i leczył ją

dłuższy czas u doktora Borowskiego. Doktor szczęśliwie go wyleczył. Szulc wyszedł z tego wypadku bez żadnego szwanku.

Był wdzięczny doktorowi za tak skutecznie okazaną pomoc. Nie raz deczły uszu doktora słuchy, że Szulc chwali go niezmiernie i pamięta o nim. Kiedy doktor siedział w więzieniu pomógł mu w wydostaniu się na wolność.

Właśnie w tym czasie, kiedy doktor leczył Szulca dowiedział się od niego o jego stosunku z dyrektorką więzienia kobiecego.

Poznał też dokładnie charakter swego pacjenta, że nie gardzi łapówką.

Ten wierny, oddany carowi sługa był gotów sprzedać za pieniądze samego cara.

— Moje najgłębsze współczucie dla pana doktora — powitał Borowskiego pan Szulc z lekkim uśmiechem na ustach — Czego oni chcieli od pana? Do diabła z tą policją. Zawsze musi popełnić jakieś błędy, wynikiem których niewinni ludzie dostają się do więzienia. Na każdym stu aresztowanych siedzi siedemdziesięciu pięciu niewinnych. Ha! Trudno innej rady niestety nie ma... Interweniowałem w pańskiej sprawie panie doktorze... Proszę, niech pan siada — wskazał doktorowi Borowskiemu krzesło.

— Przeszedłem po to panie Szulc, by podziękować panu za pańskie zainteresowanie, jakie pan dla mnie wykazał... Za interwencję... — odpowiedział doktor Borowski i usiadł na wskazanym przez pana domu krześle.

— To aresztowanie pana, panie doktorze było nonsensem, ale są wypadki, gdzie i ja jestem bezsilny. Pułkownik Kniazin jest tu w Siedlcach panem, nad którym nie ma żadnej kontroli, nawet sam gubernator jest wobec niego bezradny... Wszystko, co tylko było w mojej mocy robiłem, by uwolnić pana. Jak się pan teraz czuje panie doktorze?

— Dziękuję... Człowiek ma zupełnie inne samopoczucie, kiedy wie, za co siedzi, ale...

— Oczywiście, oczywiście... Ach! Dobrze, że sobie przypomniałem... Chciałem właśnie poprosić pana doktora...

— Co się stało?

— Od pewnego czasu odczuwam ból w nodze... Nie w tej, która uległa złamaniu... w drugiej... Ostatniej nocy nie mogłem spać... Mam szalone bóle.

— Proszę, niech pan pokaże nogę, obejrzymy ją... Uprzedzam jednak pana z góry, że za wizytę tym razem nie wezmę... Jestem teraz u pana w charakterze... gościa...

— Głupstwa panie doktorze... Nie mówmy o tym... Niech pan lepiej obejrzy nogę... Niech mi pan ulży...

Doktor Borowski zbadał dokładnie nogę Szulca, stwierdził, że to są reumatyczne zmiany i zabrał się do napisania recepty.

Kiedy Szulc usadowił się z powrotem w dużym pluszowym fotelu, doktor Borowski podniósł głowę z za napisanej recepty, patrzył chwilę przed siebie wreszcie odezwał się:

— Chciałbym pomówić z panem w pewnej sprawie panie Szulc... bardzo subtelnej...

— Subtelna sprawa? Tak? — Hm... — uśmiechnął się dydaktycznie pan Szulc — Proszę niech pan mówi, panie doktorze...

(Dalszy ciąg jutro).

PIOTR CHABERA

Wspomnienia szwoleżera

(Cykl o Niepodległość 1919 - 1923 r.)

Boje o Warszawę

A mundury? pozał się Boże! Poplamione, zgniecione, gdzieś niegdzie przeświecają dziurami. Przeszli już chrzest bojowy oni, już zaglądali wielokrotnie śmierci w oczy, już mają za sobą kilka bitew zwycięskich, mają czym się chlubić i o czym rozmawiać. Otoczenie, warunki i twarda służba frontowa robią swoje. Wystarczy posłuchać ich rozmowy.

Nie prowadzą ze sobą długich i uczołych dyskusji, nie używają etykiety — prozę, pan będzie łaskaw... najuprzejmiej — czy pan szanowny pozwoli? — ale prosto: masz ochotę, daj! — niekiedy z soczystym dodatkami potocznym — taki nie taki syniel!

Nikt się nie obraża, nie wynosi. Czy to parobek, czy urzędnik, czy ziemianin, czy profesor — wszyscy są równi — szara, morowa brata frontowa!

Parnego dnia rankiem wtru-

szliśmy, udając się w kierunku stacji kolejowej Konopki. Na torze kursował już nasz pociąg pancerny, a od strony Mławy linia wzdłuż toru zajęła stanowisko piechota nasza. Bolszewicy odcięci ze wschodu przez nasze wojska nie mają gdzie uciekać. Dążą do Prus. Jednak linia Mława — Konopki jest również przez nas zajęta. Mogą uciekać, ale w głąb kraju nie pójdą. Są w matni.

Okolo południa podciągamy do jakiegoś folwarku. Dowódca wysłał patrol. Rozlegają się za chwilę strzały. Pada komenda i ruszamy w rozwiniętym na folwark.

Bolszewicy widząc nas, zaczęli uciekać a większość pozostaje na miejscu zaprzestając ognia.

Otoczamy folwark, dopędzamy uciekających bolszewików, bierzemy ich do niewoli i zaj-

mujemy zabudowania folwarczne.

Na dziedzińcu dworskim widzimy stos karabinów porzuczonych, a krasnoarmiejcy skryli się do obory dworskiej. Zamykamy ich tam wszystkich i zostawiliśmy kilku szwoleżerów na straży ruszamy dalej.

Jedziemy naprzeciw przez pola w stronę zieleńcej kępy drzew osady z widoczną wieżą kościoła. Wtem od strony toru kolejowego rozbrzmiewają strzały karabinów i kulomiotów. Po chwili zagrzmią działa i dały się słyszeć odległe głosy wrzawy bitewnej.

Przyspieszyliśmy nieco, podążając w stronę placu boju. Strzały jednak przycichły i wrzawa ustąpiła zupełnie.

Zbliżyliśmy się do osady kościelnej Wyszyni. Już jesteśmy blisko. Rusza przodem patrol, dopada wsi i wnet wraca dwóch szwoleżerów, wioząc na koniu Kozaka.

Meldują dowódcy, że bolszewicy i Kozacy przed pół godziny opuścili wieś, kierując się do Woli Szydłowskiej.

Wzięty do niewoli Kozak płacze się w zeznaniach, a przede wszystkim prosi, żeby go nie zabijali.

Ruszaliśmy więc śmiało do

Wyszyni. Wkrótce wjeżdżamy do wsi. Mieszkańcy tłumnie wybiegli na nasze spotkanie, informując nas, że duży oddział Kozaków niedawno wyjechał stąd do Woli Szydłowskiej.

Niedługo ponasaliśmy, gdyż od strony Woli Szydłowskiej rozległa się strzelanina i okrzyki „hura”.

— Co to? — cisnie się na usta pytanie. Widocznie Kozacy walczą, zaskoczeni przez nasze oddziały. Oficerowie naradzają się chwilę i pada komenda. Ruszamy w stronę toczącej się bitwy.

Nie upłynęło dziesięć minut, a strzały ucichły.

Zbliżyliśmy się do widniejącej w oddali wsi i nagle dostrzegamy tuman kurzu, a z niego wyrzania się gromada jeźdźców, pędzących od strony Woli Szydłowskiej.

— Kozacy uciekają! — wołają szwoleżerowie.

— Gonić ich! Bić, psuwać! — rozlegają się krzyki. Jednak przeszerzeń jest zbyt wielka i Kozacy nikną nam z oczu.

Ruszamy kłusem naprzód. Za parę minut docieramy do folwarku w Woli Szydłowskiej. Przodem skoczyło kilku szwoleżerów i dotarliśmy do budyn-

ków folwarcznych zatrzymało się.

Zeskakuje jeden z konia, przypada do ziemi i coś ogląda. Po chwili dotarliśmy do nich i coś się okazuje? Znaleźli ciężko rannego żołnierza naszej piechoty. Zainteresowało nas to. Czyżby tu Kozacy stoczyli walkę z naszą piechotą?

Pozostawiamy rannego piechura pod opieką sanitariusza a sami jedziemy dalej.

I znowu bije nam w oczy niezamowiony widok! Pod ścianą dworskiej stodółki znajdujemy kilka trupów piechoty i szlachnie porąbanych szablami. Wpadamy na dziedzińiec. Co za okropność! Tu także leżą trupy naszych. Szlachnie zmacakowane zwłoki z pociętymi twarzami, z poprzecinanymi rękoma, z porozszardzanymi od bliskich wystrzałów czaszkami leżą pośród sianek, a w otwartych oczach widąc przerażające widmo śmierci.

Ciała świeżo porąbane jeszcze niezaszłygłe, jeszcze gdzieś niegdzie drgające, co bruk leżą na dziedzińcu. Wpadamy w kilku do owarów stodółki. Tu znowu masakra! Na klepisku leżą trupy, w sianie trupy, na stosie słomy trupy!

(Ciąg dalszy jutro).

WIADOMOŚCI FILMOWE

Tola Mankiewiczówna czaruje i uwodzi...

Wywiad z uroczą gwiazdą podczas „Podróży poślubnej”

Przytula i ze smakiem urządzona garderoba Toli Mankiewiczówny na wyjątkowo smutny wieczorek do wszystkich, co robi w dziedzinie pracy artystycznej. Nie uznaje kompromisów i półrodeków. Każda rola, filmowa czy sceniczna, każda piosenka jest poprzedzona starannym przygotowaniem. Nigdy niczego nie lekceważy. Co główne powody, dlaczego ostatnio tak mało grywa.

— Jeśli rola mi nie odpowiada, nie przyjmuję jej, choćby nawet dawca mi poważne efekty materialne. Rola, czy piosenka muszą mi się podobać, muszą leżeć w granicach moich możliwości, w przeciwnym razie nie czuję jej i nie potrafię oddać z należytym przekonaniem — mówi z uśmiechem.

— W takim razie logicznie wynika, że rola w „Podróży poślubnej” odpowiada pani.

— Za chwilę pan się przekonają.

Właśnie rozlega się dzwonek, wzywający Tolę na scenę.

Na pożegnanie śpieszy jeszcze dożucie kilku słów:

— Jeśli rola moja wypadła dobrze — to w pierwszym rzędzie zawdzię-

czam to p. Bodo, który jako reżyser zdał egzamin na piętę. Rzadko się zdarza, aby reżyser z taką wnikliwością i znajomością psychiki aktora, wydobywał z odźwyrca tyle prawdy, szczerości i bezpośredniości, jak to on zrobił.

— Na widowni teatru i obserwując Tolę. Każdy bruk, każde słowo, każdy ten piosenki całkowicie u-

sprawiedliwiejszą popularność, jaką się cieszy ta wybitnie utalentowana artystka.

Jej urok i czar jest po prostu zniwelujący. Głos — w najlepszej formie. Jest świeży, dźwięczny i ekscentryczny. Interpretacja piosenki — bardzo subtelna.

Ale to już nie nowina. Ważniejsza jest sprawa inna: interpretacja prze-

Mankiewiczówna jest zawołaną artystką komediową, która z bogatą plastyką i prawdą buduje postać, wyposaża ją w miernie i subtelne szczegóły, zachowując jednak szlachetny umiar.

Pełon najmilszych wróżek wyszedł po końcu przedstawienia z teatru, unosząc ze sobą wspomnienia czaru i uroku Toli Mankiewiczówny. (M.S.)

Nasze gwiazdy za Oceanem

Pisaliśmy niedawno na tym miejscu, że Loda Halama wyjechała na gościnne występy do Ameryki, zapraszona równocześnie z Jerzym Czaplikiem, z którym — nawiasem mówiąc — przed wyjazdem zaręczy-

ła się oficjalnie.

Obecnie dowiadujemy się, że po sukcesach, odnotowanych w jednej z największych sal koncertowych w Chicago, dyrekcja tamtejszej Opery zaprosiła Hal-

amę na występ, przy czym Loda miała występować balety do opery „Halka”, którą dyrekcja zamierza wystawić w najbliższym czasie.

Równocześnie nadoszły wiadomości o przyjeździe do Nowego Jorku Tosii Nowickiej, zaangażowanej na trzy lata przez wytwórnię „International Pictures”.

Tosia Nowicka podróż morską odbyła na największym obecnie parowcu „Queen Mary”. W porcie nowojorskim czekał na nią dyrektor wytwórni Selznick w otoczeniu kilkunastu dziennikarzy i fotoreporterów, którzy dokonali szerokiego zdjęć i przeprowadzili z Nowicką wywiady dla swoich piśm.

Nowicka, po dwutygodniowym pobycie w Nowym Jorku, wyjedzie do Hollywood, gdzie natychmiast przystąpi do kręcenia.

Podobno, nazwisko jej, trochę trudne dla Amerykanów do wymawiania będzie zmienione.

Jerzy Czapliski święci triumfy w Chicago, gdzie wystąpił w operze „Aida”. Sukces naszego śpiewaka był tak wielki, że największa opera na świecie „Metropolitaine Opera House” w Nowym Jorku zaproponowała mu szereg gościnnych występów, przy czym zobowiązano Czaplkiego, by przygotował rolę Scarpia w op. „Tosca”.

Jak podaliśmy w swoim czasie, Czapliski ma odbyć tournée po wszystkich stanach Ameryki.

Clark Gable, syn przemysłowca odbył ciężką drogę do sławy

Ród Gable'ów wywodzi się ze starej holenderskiej rodziny pionierów. Ojciec Clarka — William Gable, był przemysłowcem naftowym, nie mającym zbytniego szczęścia w życiu. W dwa lata po ślubie ożeniarza go żona, pozostawiając młodemu wdowca z małym, półrocznym synkiem.

Jedynym wyścikiem było powierzenie chłopczyka opiece dziadków, farmerów z Pensylwanii.

Tu też wzrastał zupełnie samotny, bez rówieśników, mały czarny, suchowaty Clark. Gdy miał 8 lat, ojciec ożenił się po raz wtóry. Mały, który obawiał się trochę matki, został przyjęty tak serdecznie, że „nowa matka” zdobyła sobie od razu miłość chłopczyka.

I choć dobrze mu było w domu, gdy tylko podróży — małe miasteczko Hopdale w stanie Ohio stało mu się ciężarem.

Szesnastoletni zuch wyrusza w świat. Włóczy się trochę, pracuje jako robotnik, potem nadzoruje przy robotach ziemnych — i wraca do domu, bogatszy w doświadczenie, że „wszędzie dobrze, w domu najlepiej”.

Rodzice nie żyli doń dożył. Przeciwnie, chcąc skierować energię chłopca na właściwe tory, umieścili go w szkole medycznej przy Uniwersytecie w Akron. Ale wilka ciągnie do lasu. A Clark był właśnie tym wilkiem, który lubił błądzić w nieznanych lasach życia. Wiele gdy dzięki znajomości — zawartej przypadkowo w kawiarni — udało mu się zostać studentem w miejscowym teatrze, zrezygnował z medycyny.

W tym czasie umarła pani Gable.

Clark — choć pasierb, odczuł to bardzo boleśnie. Wrócił do domu, został z ojcem. Młody, energiczny człowiek nie chciał i nie umiał poddać się epatii małymiaszczkowego życia. Wziął się do biznesu. Ale o teatrze nie zapomniał. Gdzie się tylko dało — próbował swych zdolności aktorskich.

Moryś Chevalier nakręcił nowy film w Londynie

Przed kilku dniami wyjechał z Paryża do Londynu Maurycy Chevalier, by tam nakręcić nowy film, w którym popularny Moryś stworzył zupełnie nowy typ. Ciekawe jest to, że partnerką Chevaliera będzie panna Adela Astaire, siostra sławnego tancerza Freda Astaire'a. Panna Adela była cniłą partnerką swego słynnego brata. Wyjechała atoli za mąż za lorda Cavendisha. Ale teraz, jak to widać, uprzykrzyła sobie życie rodzinne, i jak wilka ciągnie do lasu — tak ją pociągnęła z powrotem sztuka. Bezdziałnie widać pole do popisu przy boku tak znakomitego artysty, jak Maurycy Chevalier.

Jak powstają pomysły na scenariusze w Hollywood

„Kochana Shirleyko! Gorąco Cię zapraszam na ciastka z kremem. Przyjeżdż do mnie wraz z mamusią. Bardzo proszę. Mam dla Ciebie niespodziankę”.

Taki miły liścik otrzymała Shirley Temple od koleżanki po tachu Sonii Henie.

Shirley z mamusią pojechały do Sonii. Po czekoladkach z ciastkami, Sonia pokazała maleńkiej koleżance swoje „prywatne” (oczywiście szluzowe) lodowisko, jakie ma na dziedzińcu swego domu.

— Zatańcz kilka figur na lodzie — prosiła Shirleyka. Sonia zgodziła się, Pokazała gościom swoje słynne figury i obudziła zachwyt.

— A może i ja spórbuję? — zaproponowała Shirleyka. Sonia się zgodziła, wzięła małą na lod i zaczęła pokazywać różne ras. Widział tę scenę producent i tak był tym zachwycony, że postanowił nakręcić film, w którym obie gwiazdy wystąpią razem.

W ten sposób powstał nowy, oryginalny pomysł filmowy.

Najnowsze premiery NA EKRAKACH STOLICY

„Trójka hultajska”

Mili Czytelnicy! Znaćcie dobrze nasz przyjaciel i naczelnikowa duża sordocznoscia stesunek do polskiej kinematografii. Każdy przejaw prawdziwej wartości artystycznej, który prowadzi polski film naprzód — witemy zawsze ze szczerą radością, a pewne niedociągnięcia traktujemy z pobłażliwością.

Jeśli chodzi o „Trójkę hultajską” — to, niestety, do filmu tego nie można zastąpić żadnej miary pobłażliwości. Chciałoby się coś w tym filmie pokazać, ale oś, kiedy obraz ten jest doprawdy na najniższym poziomie wymagalnym.

Kto zna piękny wodewil, na którym oparto ten film, wie że z tematu tego można było stworzyć obraz pełen ruchu, wydarzeń, humoru, nłastyki i świętego spokoju. Reżyser Szaro, twórca kilku dobrych filmów dramatycznych, esteta „Pana Twardowskiego” nie ma widocznie poczucia humoru i komedii-groteska nie leży w jego możliwościach realizatorskich. Krótko mówiąc: zmarnował świetny temat i stworzył film, który nie przynosi nam zadowolenia.

To samo dotyczy się powieści o Szczęśliwym - Ferdy, który w tym filmie występuje jako „współtwórca scenariusza”. Kierownik artystyczny i aktor. To trochę za wiele zarządzać, gdyż na koniec z tych odrobów pracy „artysta” ten nie wyłożył najmniejszych kwalifikacji. Przeciwnie — gdzie miał coś stworzyć — tam umiał. Jedynym takim ignorancja dochodzi do głosu — to

już tajemnica... kapitału.

Łatwo sobie wyobrazić, jaką piękną komedię zrobiliby z tego tematu pomyslowy reżyser, mając do pomocy kulturalny zespół ludzi. Przypomnijmy krótko: trzech bezrobotnych, wesołych włóczęgów wygrywa na loterii milion. I każdy zaczyna na swój sposób te pieniądze „spuszczać”. Pierwszy — z pacją pieniądze przepija, drugi zakłada wspaniałą pracownię krawiecką i żyje życiem wielkiego pana, trzeci... Ech, szkoda gadać. Zmarnowano cudowny temat i — co gorsze — zmarnowano talenty doskonałych aktorów: Słafickiego, Kondrata, Wolińskiego, Orwida, Iny Bony, Skwierczyńskiej.

Do nieudolności reżyserskiej docho- dzi fatalna praca operatora i okropna strona dźwiękowa. Zdjęcia są płaskie, źle oświetlone, niepomyślne. Ten jest do tego stopnia zły, że poważna część dialogów całkowicie przepada i nie się nie rozumie, co aktorzy mówią. Tamara Wisniewska jest tu fatalna. Gra źle, denerwująco, a wygląda okropnie.

Jedyna rzecz, która zasługuje na uznanie — to doskonała muzyka (piosenki i pomyslowa ilustracja muzyczna) Henryka Warsa.

Ale to trochę za mało, aby osłabić zdenerwowanie i bent. Jak tuż w widzu ten film, że dziś, gdy kinematografia coraz więcej się na wysoki poziom i często przewyższa obraz literacki — wypędzono wstyd rodzimej kinematografii. (m.s.)

Smolarska zdystansowała Barszczewską Brodniewicz wciąż na trzecim miejscu

Dzisiejsza tabela stanu głosowania wskazuje na to, że pewne domniemanie, wysnuwane na początku naszej ankiety — okazały się mylne, jeśli chodzi o kandydatów. Wszystko wskazuje na to, że końcowy bój o tytuł króla rozegra się między Zacharewiczem a Cybulskim.

Zresztą, kto to wie? A może najbliższy tydzień przyniesie nowe niespodzianki.

Jedno w tej chwili jest ważne, że głosowanie dobiega końca, a finisz może nastąpić w momencie najmniej spodziewanym.

Podajemy w dzisiejszej tabeli tylko te nazwiska, które w ubiegłym tygodniu otrzymały głosy.

KANDYDACI:	
Witold Zacharewicz	2043
Mieczysław Cybulski	1940
Franciszek Brodniewicz	1855
Adolf Dymsha	742

Eugeniusz Bodo	310
Igo Sym	202
Jan Kiepusa	83
Adam Erodziś	76
Zbyszek Rakowiecki	38
Tadeusz Wesolowski (pierwszy raz)	3

KUPON

NA WYBÓR KRÓLOWEJ I KRÓLA EKRAK POLSKIEGO na rok 1937

Królowa

Król

Imię i nazwisko

Adres głosującego

KONRAD RYLSKI

MŚCICIEL

PRAWDZIWE DZIEJE SŁAWNEGO ZBOJNIKA
DOBROCZYŃCY BIEDNYCH I POKRZYWDZONYCH

Było to w czasach przedwojennych. Bogaty kupiec warszawski, Antoni Olginiński, nabył szyb naftowy na Kaukazie i przeniósł się tam ze swoją żoną i córką do miasta Grozny.

Tu spotkała Olginińskich wielkie nieszczęście.

Grasujący od paru lat w okolicy hordy bandy zbrojeckiej, Selim-Chan, porwał ich ukochaną jedynaczkę, Martę.

Selim-Chan, jeszcze jako młody chłopiec, przebił kindżałem oficera rosyjskiego, który rzucił się na piękną żonę Selima, by ją wziąć za przemocą.

Za to zabójstwo Selim-Chan został skazany na dwadzieścia lat katorgi.

Udało mu się w ogromnie pomysłowy sposób uciec z Sybiru (jako „nieboszczyk” został wywieziony w trumnie).

Po powrocie do rodzinnych stron Selim zorganizował bandę wiernych mu, niustraszonych Czeceńców, którzy postawili sobie za zadanie „rozdzielać pieniądze bogaczy”. Porywali ludzi bogatych, a otrzymywany od nich okup pieniężny rozdawali ubogim mieszkańcom gór. Od tego czasu zaczęto Selima tytułować Selim-Chanem.

Wysłane w góry całe oddziały policji i wojska nie mogły schwycić Selim-Chana, gdyż mieszkańcy gór stali po jego stronie, ukrywali go u siebie i nie chcieli nigdy wydać jego kryjówki, mimo tortur, które musieli znosić.

Wysłano w pogoni za Selim-Chanem 10 batalionów żołnierzy i 3 szwadrony Kozaków, ale wszystko nadaremnie.

Wyznaczono specjalne bataliony wojska na poszukiwanie Selim-Chana. Prócz tego wysłano w góry licznych tajnych agentów, którzy przebrani za Czeceńców, mieli się czegoś dowiedzieć o Selim-Chanie.

Po otrzymanej wiadomości, że Selim-Chan przebywa we wsi Alda, otoczono nocą tę wieś podwójnym kordonem wojska. Ale i tym razem Selim zdołał się wymknąć.

Selim-Chan siedział w utrzętej grocie w górach z kilkoma swoimi ludźmi i opowiadał im swoją przygodę, gdy wtem dał się słyszeć odgłos kroków ludzkich.

Jeden z ludzi Selim-Chana wysunął ostrożnie głowę z grotu. Okazało się, że po przeciwległej stronie doliny znajdował się na wysokości ściany skalnej patrol żołnierski. Żołnierze zauważyli widząc wychylającą się z grotu głowę ludzką i rozpoczęli strzelaninę. Selim-Chan i jego ludzie siedzieli jednak w grocie zupełnie cicho, tak, że żołnierze przestali wreszcie strzelać pewni, że grot jest pusty. Wtedy Selim-Chan i jego ludzie wpełzli z kryjówki.

W tym czasie Selim-Chan wśliznął się nowym napadem, który odważył i bezczelnością przewyższył wszystkie jego dotychczasowe wyczyny.

Pędzący pociąg pośpieszny Moskwa — Baku zatrzymał się nagle w środku drogi. Banda stu pięćdziesięciu ludzi z Selim-Chanem na czele wpadła z rewolwerami w ręku do wnętrza wagonów. Napastnicy zabierali od przerażonych pasażerów pieniądze i biżuterię.

Zbliżyli się między innymi do młodego, tęgiego pasażera. „Dawaj portfel!” — zawołali.

Napastnicy zabierali od przerażonych pasażerów pierścionki, biżuterię, nie robiąc jednak poza tym nic złego nikomu.

Nagle dał się słyszeć daleki gwizd lokomotywy. Napastnicy zaczęli wyskakiwać z wagonów.

Po tym Selim-Chan na czele swojej bandy odmaszerował spokojnie w kierunku pobliskiego lasu.

Tymczasem naczelnik pobliskiej stacji zdumiony był tym, że pociąg pośpieszny wcale nie przyjeżdża, chociaż już dawno minął oznaczony czas przyjazdu.

Przekonany, że zaszła jakaś katastrofa, wyruszył w lokomotywę w kierunku skąd miał nadjechać pośpieszny pociąg.

Gdy naczelnik stacji przybył na miejsce, gdzie stał nieruchomo pociąg pośpieszny, dowiedział się o dokonanych napadzie bandy Selim-Chana.

Pociąg za Selim-Chanem i tym razem nie przyniósł żadnych rezultatów.

W tym czasie Marta, żona Selim-Chana, urodziła dziecko. Selim-Chan stał w izbie salki ogromnie wzruszony otrzymaną radosną nowiną, gdy wtem zauważył, że przez okno salki wsuwa się jakaś głowa ludzka o przenikliwym spojrzeniu.

Nagle daje się słyszeć proszący głos:

— Wspomóżcie biednego starca...

Selim-Chan spogląda na głowę ludzką, wsuniętą przez okno. Jest to stary Czeceńiec z krótką, siwą bródką, w wielkiej zniszczonej papasze na głowie. Twarz starca jest pełna zmarszczek, o żółtawej cerze, tylko oczy jego błyszczą dziwnie.

Stary Czeceńiec przeszkodził Selim-Chanowi. Przerwał jego radosny nastrój, który go ogarnął na

wieść o narodzinach dziecka. Jego ukazanie się przypominało mu, że on, Selim-Chan, znajduje się w ciągłym niebezpieczeństwie.

— Iść do diabła! — krzyknął przeto Selim-Chan ze złością na starego Czeceńca.

— Niech pan nie będzie zły, panoczku, podaruj pan kopiejkę biednemu... — nie ustępował starzec, nie sobie nie robiąc z krzyku Selim-Chana.

— Zostaw mnie teraz w spokoju! — odezwał się Selim-Chan. — No, idź sobie stąd, marsz!

— Niech pan wspomóż biednego... — nie przestawał prosić starzec.

— Nie dam ci nic dlatego właśnie, że się tak upierasz! — powiedział Selim-Chan gniewnie i zbliżył się do okna, żeby je zamknąć.

Ale stary żebrak nie dał mu zamknąć okna i potwarzał swoje:

— Dajcie, dżigit, co łaska... Dajcie parę kopiejek biednemu starcowi...

— Wasza wysokość mam bardzo ważną wiadomość.

Widząc, że nie pozbędzie się starego żebraka, Selim-Chan wyciągnął kindżał, który miał zawsze przy sobie i krzyknął:

— O odchodzisz stąd, czy nie!? Jeżeli nie, to poczujesz zaraz kindżał na swoim ciele, ty natrętny człowieku!

Stary żebrak odskoczył szybko od okna. Jego oczy spoglądały dziwnie przenikliwie na Selim-Chana. Ale Selim-Chan nie zauważył tego spojrzenia, bo był teraz całą duszą przy Marcie. Wszystkie jego myśli były skoncentrowane wokół jej osoby.

Kobiety, które krzątały się koło położnicy, oznajmiły Selim-Chanowi, że Marta wzywa go do siebie.

Gdy wszedł do drugiej izby i zbliżył się do jej łóżka, spotkał się ze wzrokiem dwojga oczu peł-

nych bólu jeszcze, ale jednocześnie pełnych cichej radości i miłości.

Ze wzruszenia nie mógł słowa wymówić. Jeszcze nigdy nie kochał Marty tak bardzo, jak teraz.

Tymczasem stary żebrak zbliżył się do przechodzącego drogą chłopca i zapytał, wskazując saklę, w której znajdował się Selim-Chan:

— Jak się nazywa ten zły człowiek, który mieszka w tej sakli?

— Zły człowiek, powiadasz? — patrzy na niego ze zdumieniem chłopiec.

— Ma się rozumieć, że to zły człowiek, kiedy wypędza biednego ze swego domu!

— On wypędza biednego? — dziwi się nadal chłopiec. — Czy to możliwe?

— Czemu się tak dziwisz? — pyta żebrak.

— To już moja rzecz... — odpowiada chłopiec tajemniczym głosem i dodaje: — Nie jesteś niewnie z tej okolicy, dżigit?

— Dlaczego tak myślisz?

— Bo gdybyś był z naszych stron, wiedziałbyś, że człowiek, który znajduje się w tej sakli, jeszcze nigdy nie pozwolił od siebie odejść głodnemu, nie nasyć się go przed tym. Rozumiesz?

— A mnie wypędził! Kto to taki? — zawołał żebrak, a oczy jego zabłysły chytrze.

— A kto ty jesteś?

— Widzisz przecież, chodzę po wsiach na żebrak.

— To idź sobie z Bogiem! — powiedział chłopiec, odchodząc.

Stary żebrak stał jeszcze chwilę na tym samym miejscu, a na jego twarzy ukazał się ledwo dostrzegalny uśmiech. Obejrzał z daleka jeszcze raz saklę, w której znajdował się Selim-Chan, a po tym, jakby chcąc się w czymś upewnić, zbliżył się jeszcze raz do sakli, zajrzał oknem do wnętrza i nadsłuchiwał.

Z sakli wyszła kobieta. Spojrzała podejrzliwie na starego i zapytała:

— Kogo szukasz? Co chcesz tutaj?

— Ja po jałmużnę...

— Idź sobie z Bogiem, tu leży położnica, nie zawracaj teraz głowy.

— Położnica?

— Tak.

— A kto jest jej mężem? To, zdaje się, żona Selim-Chana, prawda? — dodał stary tajemniczym głosem.

Kobieta obejrzała żebraka przenikliwym wzrokiem od stóp do głów i zawołała ostro:

— Nie wiem. Nie zawracaj głowy!

Kobieta odeszła. Żebrak także puścił się w drogę. Nie zatrzymywał się wcale przy żadnej chacie, nie prosił nikogo więcej o jałmużnę, lecz szybkim krokiem szedł po wąskiej, krętej ścieżce skalnej, którą wychodziło się ze wsi. Idąc tak mówił do siebie szeptem:

— Na pewno się nie mylę. To on. Żeby tylko zdążył na jutro do Wiediana... On może tymczasem czmychnąć, jak zając...

Do obszernego, pięknie urządzonego gabinetu księcia Karałowa, dowódcy wiedeńskiego okręgu wojskowego, wszedł dyżurny feldfelbel, melując, że jakiś stary Czeceńiec chce się widzieć z księciem.

— Co on chce? — zapytał Karałow.

— Nie chce powiedzieć. Twierdzi tylko, że to ważna sprawa, i że musi się widzieć z waszą wysokością.

— Jak on wygląda?

— Nieprzyzwoicie jakoś ubrany. Wygląda, jak włóczęga.

— Hm... kto to może być? — dziwi się Karałow. W końcu mówi: — Wpuść go.

Wchodzi stary Czeceńiec w zakurzonej burce.

— Wasza wysokość, mam bardzo ważną wiadomość! — oświadcza stary, mówiąc płynnie po rosyjsku, co dziwi mocno Karałowa (bo zwykle Czeceńcy nie znają prawie rosyjskiego).

— Ale kim pan jest? — pyta księżę Karałow — O co panu idzie?

— Ja... ja... — uśmiecha się stary Czeceńiec. — Rzeczywiście trudno mnie teraz poznać, ale, wasza wysokość, proszę mnie najpierw wysłuchać... Przychodzę z bardzo ważną wiadomością... Każda minuta ma teraz znaczenie... To jest ogromnie ważne, żeby mnie pan natychmiast wysłuchał.

— Przede wszystkim muszę wiedzieć, z kim mam do czynienia — oświadcza Karałow, — a po tym pana wysłucham...

— Ale...

— Żadnego „ale” — kim pan jest?

— Niech pan spojrzy... — mówi stary Czeceńiec z uśmiechem i zrywa szybkim ruchem siwą bródkę...

(Dalszy ciąg jutro)

Popieraj L. O. P. R.

Co oznaczają nasze karty do gry?

Co oznaczają właściwie króle, damy i walety na kartach do gry? Czy są one tylko wymysłem fantazji, czy też przedstawiają historyczne postacie.

Gra w karty ma za sobą bardzo wielką przeszłość. Z początku, podobnie jak szachy, była to wyłącznie gra królewska i dopiero następnie pozwolono również grać w karty ludowi.

Historycy twierdzą, że król francuski Ludwik, zwany świętym, pierwszy grał w karty z królem angielskim Edwardem I podczas wyprawy krzyżowej (w latach 1248—1254). W kronikach jest zaznaczone, że o baj monarchowie byli tak po-

chłonięci nową grą, że mało uwagi zwracali na sprawy związane z wyprawą i dlatego jej wynik był bardzo słaby. Grai oni w grę zwaną „czterej królowie”, której obecnie nikt nie zna.

Król hiszpański, Karol I, który na własnej skórze stwierdził jak niebezpiecznym nałogiem są karty, zabronił w nie grać swym poddanym na terenie całego kraju. Z czasem również i w Niemczech wydano tego rodzaju zakazy.

Gra w karty, która z początku była grą wyłącznie „męską” czerpie swe idee z działalności wojskowej. Znajduje to również swe odbicie w doborze kolorów

i figur. Tak na przykład, kier oznacza mięsiwo, trefl oznacza miejsce, obfitujące w paszę dla koni, nazwy pik i karo pochodzą z broni używanej wówczas. Pik ma oznaczać pikę, a caro rodzaj pancerza.

Dlaczego as posiada w kartach większą wartość niż król? Jest on bowiem symbolem pieniądza, tej potęgi, której z biegiem lat musiało ulec wielu władców. Czterema królami są: Dawid, Aleksander Wielki, Cezar i Karol Wielki. Damą czerwoną jest piękna Ages Sorel, damą karo, małżonka Ludwika Pobożnego, damą pik, dziewica arleańska, Joanna d'Arc a damą trefl księżna d'Anjou.

W CIĄGŁYM NIEDOSTATKU

wegetują pracownicy Zarządu Miejskiego w Kielcach

Onegdaj w gmachu Zarządu Miejskiego odbyło się posiedzenie Kieleckiej Rady Miejskiej. Na wstępie obrad Rada zapoznała się ze sprawozdaniem delegatów gminy m. Kielc, którzy wzięli udział w Regionalnym Zjeździe Przedstawicieli Miast Województwa kieleckiego i łódzkiego. Dłuższy czas zajął Ra-

dzie memoriał Stow. Właścicieli Nieruchomości Chłopcjan w Kielcach, zawierający protest przeciwko uchwałę Rady Miejskiej, ustalającej pobór w 1938 r. dodatku komunalnego do państw. podatku od nieruchomości w wysokości 77,5 procent kwoty stanowiącej 8 proc. podstawy wymiaru podatku państwowego.

Sprawa wysokości tego podatku spotkała się już na samym początku z ostrą krytyką ze strony radnych przedstawiających grupę właścicieli nieruchomości.

Na ostatnim posiedzeniu radni ci z niemniejszym zapalem zwalczali odnośną uchwałę Rady Miejskiej, wychodząc z założenia, że wysokość tego podatku stanowi nadmierne obciążenie nieruchomości, że właściciele starych nieruchomości objętych podatkiem, są dziś w krytycznym położeniu.

Do nieruchomości w Kielcach zalicza się również małe domki kilkuizbowe na peryferiach miasta i właścicieli tych budek zowie się szumnie kamienicznikami, każąc im płacić wysokie podatki w obliczu wielkich i dochodowych nowych bloków czynszowych, powstałych za grosz publiczny, a zwolnionych od wszelkich świadczeń podatkowych.

Drugi memoriał złożony został przez Członków Związku Pracowników Miejskich w sprawie polepszenia bytu pracowników.

Jak wiadomo przeciętne zarobki pracowników w Zarządzie Miasta są bardziej niż skromne i wystarczają zaledwie na żywot wegetacyjny. Ci pracownicy, którzy posiadają większe rodziny są obdłużeni do ostatnich granic.

Byliśmy zawsze zdania, że urzędniczy personel Magistratu kieleckiego jest nazbyt liczny ze aparat biurowy Magistratu rozbudowano do rozmiarów ministerstwa. Ale jednocześnie z redukcją poszczególnych resortów w Magistracie musimy upomnieć się za należytym wynagrodzeniem ciężkiej nierecznej o podzielenie części dawnych gruntów gromadzkich przedmieścia „Cegielnia” do terenów oczyszczalni ścieków

Tym sposobem „Cegielnia” doczeka się dardziej kulturalnych warunków życia dla swych mieszkańców.

Kina kieleckie:

Czwartak Maroko;
Palace: Okłamałam
WF. i PW. Poznali się w Paryżu
Casino: Pepe-le-Moko

Kupon ulgowy „K. Expressu Codz.”

Okazielemu kasa wyda bilet ulgowy w cenie 75 gr. na wszystkie miejsca w „CZWARTEKU”.

Kupuj gdzie taniej, resztę oszczędności złóż na P. K. O.

U nas najtaniej!
Nowootwarty

Skład KILIMÓW

Gliniańskich i Kosowskich oraz duży wybór flanek stale na składzie.

Kielce, Sienkiewicza 56. w podwórzu na prawo.

Specjalne ceny	GWIAZDKOWE
Kilim Kosowski 3 m.	40
„ „ 6 m.	80
„ Gliniański 3 m.	55.50
„ „ 6 m.	110 zł.

Obejrzenie nie obowiązuje kupna.

Pozostaje z wysokim poważaniem
Leokadia Cichowicz
Firma chrześcijańska.

Kupon „K. Expressu Codziennego”

upoważnia do otrzymania w kasie kina „Palace” w Kielcach biletu w cenie 75 gr. na wszystkie miejsca

Trudno żyć kulturalnie bez

RADIOODBIORNIKA

TELEFUNKEN

Najnowsze modele tych aparatów do nabycia

w sklepie Elektrowni

Kielce, ul. Sienkiewicza 59.

Odwołanie

Odwołuje ostrzeżenie zamieszczone w numerze z dnia 19 października „Kiel. Expressu Codziennego” o nieodpowiedzialności za długi mej żony Marii Rożkowej

(-) Daniel Rożek

Karteczki, świstki, ulotki

Kielce w bałaganie różnorodnych anonsów

Już niejednokrotnie pisało się o zaśmieconych kartkami ogłoszeniowymi witrynach okien wystawowych sklepów kieleckich, bramach kamienic, parkanach i t. p. Gdzie tylko się da przypina się, nakleja i przytwier-

dza niechlujną karteczkę z anonsami.

Mimo, że istnieje w tej kwestii odnośne rozporządzenie p. wojewody kieleckiego, zebraniące zamieszczenia ogłoszeń w miejscach ku temu nie przeznaczonych i mimo, że Magistrat posiada specjalne słupy i tablice ogłoszeniowe — miasto nadal jest zaśmiecanie,

Czas z tym skończyć!

Zabił w bójce

We wsi Polekarcice, gm. Kosińskiego Władysława, wskutek czego ten, w czasie przewożenia go do szpitala zmarł. uderzył luźnią od wozu Ostrowskiego Siarczyńskiego zatrzymanego.

Smiertelne zaccadzenie

W Pionkach, pow. kozienickiego, robotnik Zaczkowski Władysław, mając powierzony nadzór nad piecykiem przy o-

Smiertelny wypadek na kolejce

W Grocholicach, gm. Lipnik pow. sandomierskiego, Jarosław Mieczysław, usiłując zjechać ze zderzaka wagonu będącego w biegu pociągu kolejki wąskotorowej pozostawiona tam przez zapomnienie kurtkę, wskutek własnej nieostrożności dostał się pod koła, które zmiażdżyły mu głowę.

Zabójstwa na weselu

We wsi Adamów, gm. Styków, pow. iłżeckiego, na weselu u Sosnowskiego Franciszka powstała bójka między Jagiełłą Józefem i Kotulskim Józefem, w czasie której Jagiełło strzelił dwa razy z fuzji do Kotulskiego, zabijając go na miejscu.

Odbiorniki sieciowe i grzejniki elektryczne, żelazka, imbryki, kuchenki, grzałki do rurek, poduszki i inne

do nabycia na dogodnych warunkach

w Radomskim T-wie

ELEKTRYCZNYM

Spółka Akc. w Radomiu

ulica Traugutta Nr 53

W Zagórej, gm. Jangrot, pow. olkuskiego, w czasie bójki wynikłej na weselu u Oleksego Jana, został postrzelony z krótkiej broni dwukrotnie Pięga Stanisław, w rezultacie czego zmarł.

Dwa domki

drewniany i murowany z placami przy ul. Karzówkowskiej Nr 20, w Kielcach do sprzedania.

Wiadomość w miejscu lub ul. Staszycza 2 (warsztat mechaniczny) tel. 14-44.

Przemieście „Cegielnia”

będzie miało oczyszczone ścieki

Na ostatnim posiedzeniu kieleckiej Rady Miejskiej rozpatrzone był wniosek Komisji Te-

chnicznej o podzielenie części dawnych gruntów gromadzkich przedmieścia „Cegielnia” do terenów oczyszczalni ścieków

Tym sposobem „Cegielnia” doczeka się dardziej kulturalnych warunków życia dla swych mieszkańców.

Złóż ofiarę na F. O. N.

Tygodnik kielecki przestał wychodzić

Od szeregu już tygodni nie ukazał się miejscowy „Tygodnik Kielecki”, którego wyszło zaledwie kilkanaście numerów.

Powodem nie ukazywania się czasopisma są podobno trudności finansowe

Dzięki tym trudnościom tygodnik powiększył liczne grono upadłych efemeryd prasowych w Kielcach, dla których teren miejscowy okazuje się dziwnie niewdzięczny.

BAR

i Restauracja

„BRISTOL”

KIELCE,

Sienkiewicza 21, tel. 12-19.

Dziś specjalne dania barowe:

Flaczki z łina
Cielęca a la fricasse

60 gr.
50 „

Wieprzowinka a la Straganow 50 gr.
Zraz wieprzowy po myśliwsku 50 „

Kiełbasa sos cebulowy 40 gr.
Bigos staropolski 30 „

Ceny niezmiennione od 1935 r.

Prenumerata miesięczna „Kieleckiego Expressu Codziennego” łącznie z odnośnieniem do domu lub przesyłką pocztową w całym kraju 2 zł. 50 gr.

Ceny ogłoszeń: Za 1 wiersz milimetrowy w 1 szpalcie w tekście 40 gr., za tekstem 30 gr. Ogłoszenia drobne 10 gr. za słowo. Ogłoszenia matrymonialne w dziale „drobnych” 20 gr. za słowo.

Komunikaty i wzmianki 1 zł. od wiersza. Komunikatów bezpłatnych nie umieszcza się. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.